

τῆς κοινωνίας τοῦ σώματος ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἀντικειμένου, ᾧ δεῖ συγχωρεῖν.

Ἐν τοῖς συμβεβηκόσι μέντοι γε. — Νῦν τίθησι τὴν δευτέραν διάκρισιν τῶν συμβεβηκότων ὅσον πρὸς τὴν παραγωγὴν αὐτῶν, καὶ πρῶτον μὲν διακρίνει τὰ συμβεβηκότα τὰ ἐπόμενα τῇ ὕλῃ· δεύτερον δὲ πόρισμα 5 τίθησι περὶ τῶν τῷ ἀτόμῳ συμβεβηκότων καὶ τῶν ἰδίων παθῶν, ἃ τῷ εἶδει συμβεβηκότα μᾶλλον εἰσίν. Ἡ μὲν οὖν λέξις, σαφῆς οὖσα πάνυ, τῆς παρ' ἡμῶν ἀναπτύξεως οὐδαμῶς δεῖται.

CXXI.

10

ρκά'. Τί ἐστὶ τὸ γενικὸν εἶδος καὶ τί ἐστὶ τὸ εἰδικόν.

Ἄλλὰ δεῖ τινὰ σημειώσασθαι πρὸς ἐναργεστέραν τῆς τοῦ διδασκάλου διανοίας φανέρωσιν, ἅλῃ αὐτίκα, ὅτι τὸ μὲν εἶδος τοῦ μικτοῦ ἐστὶ τὸ εἶδος τὸ γενικόν, τὰ δὲ ἄλλα εἶδη, τὰ ὑπὲρ τὸ εἶδος τοῦ μικτοῦ, τυγχάνουσιν εἰδικά, ὡσπερ ἡ λογικὴ ψυχὴ, ἡ αἰσθητικὴ ψυχὴ καὶ αἱ λοιπαὶ 15 πᾶσαι· καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἐπόμενα τῇ ὕλῃ συμβεβηκότα κατὰ τὴν τάξιν ἣν ἔχουσι πρὸς τὸ εἶδος ψυχῆς τινος, ὡσπερ ἐστὶ τὸ νοεῖν καὶ τὸ θέλειν, ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἐπεσθαι λέγονται ταύτη κατὰ τὴν τάξιν ἣν ἔχει πρὸς τὸ εἰδικόν εἶδος· τὰ δὲ ἀκολουθοῦντα τῇ ὕλῃ κατὰ τὴν τάξιν ἣν πρὸς τὸ μικτὸν εἶδος ἔχει, λέγονται ταύτη ἀκολουθεῖν ἐν τῇ πρὸς τὸ 20 γενικὸν εἶδος τάξει.

CXXII.

ρκβ'. Πότερον ἢ αὐτὴ τῷ ἀριθμῷ μελανία ἐστὶν ἐν τῷ ζῶντι καὶ τῷ νεκρῷ.

Ἐπι ἐπαπορεῖν δεῖ, εἴπερ ἢ αὐτὴ τῷ ἀριθμῷ μελανία μένει ἐν τῷ 25 νεκρῷ, ἥτις ποτὲ ἦν ἐν τῷ ζῶντι· δόξειε γὰρ ἂν μένειν ἢ αὐτὴ τῷ ἀριθμῷ· ἢ γὰρ αἰσθησις οὐκ ἂν ἀπατηθεῖη περὶ τὸ ἴδιον ἀντικείμενον· ἀντικείμενον δὲ τῆς ὄψεως τὸ χρῶμά ἐστίν. Ἐπεὶ τοίνυν τῇ ὄψει δοκεῖ τὸ χρῶμα ταύτων εἶναι· τῷ ἀριθμῷ ἐν τε τῷ ζῶντι καὶ τῷ νεκρῷ, καὶ οὕτω δεῖ ἔχειν. Ἄλλ' εἰς τοῦναντίον ἐστὶν ἢ κοινὴ πάντων δόξα, ἢ τὴν ἐν τῷ ζῶντι λευκό- 30 τητα τὴν αὐτὴν εἶδει καὶ τῷ νεκρῷ εἶναι διίσχυρίζεται, | εἰ καὶ μὴ τὴν f. 89' αὐτὴν ἀριθμῷ. Ἔστι δὲ καὶ λόγον ἀποδοῦναι τῆς δόξης. Ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ ὑποκειμένου, ἐξ ἀνάγκης ἀναιροῦνται καὶ πάντα τὰ συμβεβηκότα τὰ ἐν αὐτῷ· ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου θνήσκοντος, ἀναρεῖται τὸ ὑποκείμενον, ὅπερ ἦν πρότερον, ἐκ τοῦ τὸ μὲν πρότερον εἶδος ἀποχωρεῖν, τὴν λογικὴν 35 ψυχὴν δηλονότι, ἕτερον δὲ ἐπαισέρχεσθαι, δηλονότι τὸ εἶδος τῆς σωματικότητος, εἴτουν τοῦ πτώματος, ὃ δὴ τοῦ προτέρου διενήνοχεν εἶδει· ποικιλομένου δὲ τοῦ εἶδους, ποικίλλεται καὶ τὸ ὑποκείμενον, ἐπειδὴ διὰ τοῦ

εἶδους τοῦτο συνίσταται. Ὅθεν τὸ ζῶν καὶ τὸ νεκρὸν οὐ διαφέρουσιν ἀριθμῷ μόνον, ἀλλ' ἔτι καὶ εἶδει· καὶ τοῦτο συμβαίνει τῇ διαφορᾷ τῶν εἰδῶν, ἃ διαφέρουσιν εἶδει. Καὶ τῶν συμβεβηκότων τοίνυν τῶν πρώτων ἀκολούθως ἀνηρημένων, ἐπόμενόν ἐστι τὰ ὕστερον ἐπεισιόντα διαφέρειν ἀριθμῷ· οὐδὲν γὰρ ἀναιρούμενον δύναται ταῦτὸν ἀριθμῷ πάλιν ἐπισκευάζεσθαι, ἀλλὰ ταῦτὸν εἶδει μόνον· λέγω δὲ δυνάμει κτιστῇ· τῇ μέντοι θείᾳ δυνάμει, κἂν πάντα ἀναιρεθεῖν τὰ διαμένοντα καὶ πρὸς οὐδὲν καταντήσῃ, τὰ αὐτὰ τῷ ἀριθμῷ πάλιν ἐπισκευάζεσθαι δύνανται. Οὐδὲ δεῖ τὰ συμβεβηκότα ἐκεῖνα διαφέρειν ἀλλήλων εἶδει, εἰ καὶ τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς εἶδει διαφέρουσιν· οὐδὲν γὰρ ἐστὶν ἄτοπον τὸ αὐτὸ τῷ εἶδει συμβεβηκὸς ἐν διαφορῶν εἶδεσιν εἶναι, ὡσπερ ἡ αὐτὴ τῷ εἶδει λευκότης ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ τοῖς εἶδει διαφέρουσιν ἕνεστιν· καὶ τούτου λόγος ἐστίν, ὅτι τὰ συμβεβηκότα οὐ προσλαμβάνουσι τὸ εἶδος ἐκ τῶν ὑποκειμένων, ἀλλὰ μόνον τὸν ἀριθμὸν. Εἰ δὲ καὶ ἡ λευκότης ἀνήκει πρὸς τὴν ὄψιν ὡς ἴδιον ἀντικείμενον, οὐ μέντοι γε διὰ τοῦτο καὶ ἡ ταυτότης ἢ ἡ διαφορότης τῆς λευκότητος ἐστὶ τῆς ὄψεως ἴδιον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὄψις οὐκ ἀπατάται, καλῶς μὲν οὖν πάνυ γινώσκει, ὅτι λευκότης τε ἦν ἐν τῷ ζῶντι ἀνθρώπῳ καὶ λευκότης αὖθις ἐστὶν ἐν αὐτῷ τελευτήσαντι, ἀλλὰ πότερον ἡ αὐτὴ ἐστὶν ἢ ἑτέρα, περὶ τοῦτο δυνατόν ἐστιν αὐτὴν ἠπατηθῆναι· οὐ γὰρ ἡ γε περὶ τούτου κρίσις ἀνήκει τῇ ὄψει, ἀλλὰ μᾶλλον τῷ νῷ, ὅστις θέλει νοεῖν, ὅτι τοῦ ὑποκειμένου μεταβληθέντος, πάσαις ἀνάγκαις καὶ τὸ συμβεβηκὸς μεταβάλλεται τε καὶ φθείρεται, ὡς μὴ δύνασθαι μεταβαίνειν ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον. Ὅθεν φησὶν ὁ Βοήτιος, ὅτι τὰ συμβεβηκότα φύσεως εἰσὶν ἀναξιοπαθούσης καὶ ἀγανακτητικῆς· φθείρεσθαι μὲν γὰρ ἀνέχονται, μεταβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἀνέχονται.

CXXIII.

ργγ'. Ὅτι τὰ ἄτομα διαφέρουσιν ἀλλήλων κατὰ συμβεβηκός.

Ἐτι δεῖ σημειώσασθαι ἔπως, κατὰ τουτονὶ τὸν διδάσκαλον, τὰ τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἄτομα, κυρίως διαλεγόμενων ἡμῶν, οὐκ ἂν λέγοιντο διαφέρειν ἀλλήλων οὐσιωδῶς, | ἀλλ' ἢ ἐπουσιωδῶς μόνον· οὐ γὰρ διαφέρουσιν ἀλλήλων διαφοραῖς εἰ μὴ ταῖς ἐπουσιώδεσι μόνον· φησὶ γὰρ ἔτι τὰ ἄτομα τοῦ αὐτοῦ εἶδους διαφέρουσιν ἀλλήλων τοῖς τοῦ ἀτόμου συμβεβηκόσιν.

CXXIV.

35

ρκδ'. Ὅπως οὐ δεῖ λέγεσθαι ἴδιον ἀνθρώπου τὸ γελᾶν, ἀλλὰ τὸ γελαστικόν.

Ἐτι δεῖ σημειοῦσθαι, ὅτι τὸ γελᾶν οὐκ ἐστὶν ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ κοινόν ἐστὶ συμβεβηκός· καὶ τούτου λόγος ἐστίν, ὅτι ἴδιον ἐστίν, ὡς τῷ Πορφυρίῳ δοκεῖ, τὸ παντὶ καὶ μόνῳ καὶ ἀεὶ προσόν· τὸ δὲ γελᾶν

καὶ ὁ γέλως, εἰ καὶ μόνῳ ἔνεστι τῷ ἀνθρώπῳ καὶ παντί, ἀλλ' οὐκ αἰεὶ πρόσεστιν αὐτῷ, ἀλλὰ ποτέ· οὐ γὰρ αἰεὶ γελᾷ ὁ ἄνθρωπος ἐνεργείᾳ. Ἄλλ' ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀληθῶς ἐστὶ τὸ εἶναι γελαστικόν, καὶ τοῦτ' ἔνεστιν αἰεὶ κατ' ἐνέργειαν τῷ ἀνθρώπῳ· αἰεὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπός ἐστιν ἐνεργείᾳ γελαστικόν, τουτέστιν αἰεὶ κέκτῃται ἐνεργείᾳ τὴν πρὸς τὸ γελᾶν ἐπιτηδειότητα, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ μὴ γελᾶν ἐνεργείᾳ· κατὰ γὰρ τοὺς γραμματικούς πάντα τὰ τοιαύτην κατάλληξιν ἔχοντα ἐπιτηδειότητά τινα παρονομάζουσιν, οὐκ ἐνέργειαν, ὡς γραμματικός, στρατηγικός, ὁρομικός, ὡς περ ἄλλαι καταλήξεις αὐθις ἑτέραν ἔχουσιν ἔμφασιν.

Ἐφεξῆς λέγων· Δεῖ δὲ εἰδέναι, τίθησι τὴν τρίτην διαφορὰν τῆς τῶν συμβεβηκότων παραγωγῆς, καὶ φησὶν ὅτι τὰ συμβεβηκότα, ἕνια μὲν ἐκ τῶν οὐσιωδῶν ἀρχῶν τοῦ πράγματος γίνονται, ὡς ἡ θερμότης ἐν τῷ πυρί· ποτέ δὲ κατ' ἐπιτηδειότητα μόνην, καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς ἔκκειται σαφῶς ἐν τῷ γράμματι.

CXXV.

15

ῥκε'. Εἰ τὸ πῦρ δύναται ψυχραίνεσθαι.

Ἄλλ' ἀπορεῖν ἐνταῦθα δεῖ εἰ τὸ πῦρ δύναται ψυχραίνεσθαι, ὡς περ τὸ ὕδωρ θερμαίνεσθαι δύναται· καὶ λύειν δεῖ, κατὰ τὸν διδάσκαλον τοῦτον, οὕτως. Τὸ πῦρ αἰεὶ θερμόν ἐστιν ἐνεργείᾳ· τὸ δὲ αἰεὶ καὶ κατ' ἐνέργειαν ἐνυπάρχον τῷ πράγματι ἀδύνατόν ἐστιν αὐτοῦ ποτε χωρισθῆναι. Εἰ τοίνυν ἡ θερμότης αἰεὶ καὶ κατ' ἐνέργειαν ἔνεστι τῷ πυρί, οὐκ ἂν δύναιτό ποτε ἐγγενέσθαι τούτῳ ψυχρότητος· ταῦτα γὰρ εἰσὶν ἐναντία· τὰ δ' ἐναντία συνελθεῖν ἅμα οὐ δύνανται. Ἄλλ' εἰ καὶ μὴ δύναται ψυχραίνεσθαι τὸ πῦρ, δύναται μέντοι γε, ὡς δοκεῖ τισιν, ἐν τῇ θερμότητι πραῦνεσθαί πως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐστὶν ἄτοπον, τῆς θερμότητος πλάτος ἐχούσης ἐν τῇ ἰδίᾳ οὐσίᾳ, οὐ χάριν τὸ μάλλον καὶ ἥττον ἐπιδέχεσθαι δύναται, ὡς μὲν ἐστὶν ἐν τῷ μίκτῳ, διὰ τὴν μείζω καὶ ἐλάττω διάθεσιν τῶν ἀντικειμένων, τῶν ἐν τῷ μίκτῳ σώματι ἐπικρατούντων· ὡς δὲ ἐστὶν ἐν τῷ ἀπλῷ, διὰ τὴν μείζω καὶ ἐλάττω δύναμιν τοῦ ποιητικοῦ τούτων τῶν ποιότητων.

Ἐτι δὲ εἰδέναι δεῖ, ὅτι ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν. Διορισάμενος ὁ διδάσκαλος περὶ τῶν οὐσιῶν τῶν συμβεβηκότων, νῦν ἐν τούτῳ τῷ μέρει διορίζεται πῶς ἔχουσιν αὐταὶ αἱ οὐσίαι πρὸς τὰς λογικὰς ἐπινοίας, αἷ εἰσι γένος, εἶδος καὶ διαφορά. Καὶ πρῶτον μὲν | ποιεῖ τὸ εἰρημένον· f. 90^v δεύτερον, ἀπορίας λύει τινάς. Περὶ δὲ τὸ πρῶτον δύο ποιεῖ· πρῶτον, διασαφεῖ πῶς τὰ συμβεβηκότα τίθενται ἐν κατηγορίᾳ ὀρθῶς τε καὶ κατ' εὐθειαν, καὶ ἀκολούθως πῶς ἔχουσι πρὸς τὴν ἐπίνοιαν τὴν τοῦ εἶδους· δεύτερον, πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ γένος καὶ τὴν διαφοράν. Καὶ ἐστὶ τὸ

10 Δεῖ δὲ εἰδέναι: c. VII, 2, p. 175, 17
εἰδέναι δεῖ: c. VII, 3, p. 175, 28

19 καὶ om L

30 Ἐτι δὲ

δεύτερον μέρος ἐν τῷ· Διότι τὰ συμβεβηκότα, μέχρι τοῦ· Καί· διότι τὰ ἴδια πάθη, κἀνταῦθα τὸ γράμμα σαφηνείας γέμον οὐδεμιᾶς ἐπιστάσιος δεῖται.

CXXVI.

6 ρκς'. "Ὅπως αἱ οὐσίαι ἐξ ἀφαιρέσεως λαμβανόμεναι οὐκ εἰσὶν ἐν κατηγορίᾳ κατ' εὐθείαν.

Ἄλλὰ δεῖ μόνον σημειώσασθαι· Ἐξῶθεν πρὸς μείζω σαφήνειαν, ὅτι κατηγορία ἐστὶ τάξις τῶν κατηγορητῶν κατὰ τὸ ὑπὸ καὶ ἐπί. Οἷς οὖν οὐ δυνατόν ἐστὶν ἀποδίδοσθαι τὰς ἐπινοίας τῶν κατηγορικῶν, ἀπερ εἰσὶ γένος, 10 εἶδος καὶ τὰ λοιπὰ, ταῦτα κατ' εὐθείαν τε καὶ ὀρθῶς ἀδύνατόν ἐστιν ἐν τινι κατηγορίᾳ τίθεσθαι. Ἐπεὶ οὖν ταῖς οὐσίαις ἐξ ἀφαιρέσεως λαμβανομέναις οὐκ ἐστὶ δυνατόν ἀποδίδοσθαι τὰς καθόλου λογικὰς ἐπινοίας διὰ τὸ σημαίνεσθαι ταύτας τῷ τοῦ μέρους τρόπῳ καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τῶν ὑποκάτω κατηγορεῖσθαι μὴ δύνασθαι, ἐντεῦθεν ἔπεται· ταῖς οὐσίαις ἐξ 15 ἀφαιρέσεως λαμβανομέναις μὴ προσίχειν τὸ κατ' εὐθείαν τε καὶ ὀρθῶς ἐν κατηγορίᾳ τίθεσθαι, ἀλλὰ κατ' ἀναγωγὴν μόνον, ὡς μέρη. Ἐπεὶ δέ, κατὰ τὸν Φιλόσοφον, ὃν καθ' αὐτὸ καὶ πραγματικόν ἐστὶ· τὸ εἰς τὰ δέκα διαιρούμενον γένη, δεῖ καὶ τοῦτο εἰδέναι καλῶς ὡς, ἐπεὶ τὸ λευκὸν ὄν ἐστὶ κατὰ συμβεβηκός· δηλοῖ γάρ τι συγκείμενον ἐκ συμβεβηκότος καὶ 20 ὑποκειμένου ἀδιορίστου, ὃ δῆπου σημαίνει· ἐντεῦθεν δικαίως ἀκολουθεῖ τὸ συμβεβηκός λαμβανόμενον συγκεκριμένως μὴ εἶναι· ὀρθῶς ἐν κατηγορίᾳ, ἀλλ' ἢ μόνον κατὰ ἀναγωγὴν· ἐστὶ· μὲν γὰρ ἐν τῇ τῆς οὐσίας κατηγορίᾳ τῷ λόγῳ τοῦ ὑποκειμένου, ἐν δὲ τῇ κατηγορίᾳ τῆς ποιότητος τῷ τῆς λευκότητος λόγῳ, ἣν προηγουμένως δηλοῖ.

25

CXXVII.

ρκς'. "Ὅπως αἱ κατηγορίαι ἀλλήλων διακρίνονται.

Λαμβάνουσι δέ τινες, ἐξ ὧν ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει φησὶν ὁ διδάσκαλος, ὡς δὴ καὶ τῇ τοῦ διδασκάλου γνώμῃ συμβαῖνον, τὸ τὰς κατηγορίας μὴ 30 διαφέρειν ἀλλήλων πραγματικῶς, ἀλλὰ κατὰ τοὺς διαφοροὺς τῆς ὑπάρξεως τρόπους, καὶ διὰ τοῦτο φασὶ τὴν τῶν κατηγοριῶν διάκρισιν οὐκ ἐκ τῆς πραγματώδους διαφορᾶς καὶ τῆς τῶν οὐσιῶν αὐτῶν λαμβάνεσθαι δεῖν, ἀλλ' ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν τῆς ὑπάρξεως τρόπων. "Ὅθεν φασὶ τὴν οὐσίαν μὴ διαφέρειν τῆς τε ποσότητος καὶ ποιότητος τῷ δηλοῦν διαφοροὺς οὐσίας, 35 ἀλλὰ τῷ δηλοῦν διαφοροὺς τρόπους τοῦ εἶναι, ὡς ἂν τῆς μὲν οὐσίας ἐχούσης τοῦτον τοῦ εἶναι τὸν τρόπον, ἔς ἐστι τὸ ἔχειν εἶναι καθ' αὐτό, τῆς δὲ ποσότητος τὸ μετρεῖν τὴν οὐσίαν, τῆς δὲ ποιότητος τὸ ταύτην διατιθέναι πῶς· ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων· καὶ οὕτως ἀλλήλων

φασί τὰς κατηγορίας διακρίνεσθαι πάσας. Τοῦτο δὲ ἀληθές ἐστιν ὅσον f. 91 πρὸς τὸν τῆς ἡμετέρας γνώσεως τρόπον, καὶ εἰ τῆ γε ἀληθείᾳ τοῦ πράγματος καὶ κατὰ τὰς διαφοροὺς οὐσίας καὶ πραγματικότητας αὐτῶν διακρίνονται· κἀντεῦθεν ἕτεροι λαμβάνουσι· αὐθις τὴν τῶν κατηγοριῶν διάκρισιν ἐκ τῶν διαφορῶν τῆς κατηγορίας τρόπων, οἵτινες ἐκ τῶν διαφορῶν τοῦ εἶναι τρόπων λαμβάνονται· καὶ τοῦτο δὲ ἀληθές ἐστιν ὁμοίως ὅσον πρὸς τὴν ἡμετέραν γνώσιν, εἰ καὶ μὴ διὰ τοῦτο ἢ πραγματικῆ καὶ οὐσιώδους τῶν κατηγοριῶν διάκρισις εἴργεται. Ὅθεν αἱ διακρίσεις αὗται πᾶσαι ἀπὸ τοῦ ὑστέρου τυγχάνουσιν· ἢ γὰρ οὐσία, ἢ ποσότης, ἢ ποιότης καὶ τὰ λοιπὰ ἐντεῦθεν ἔχουσι διαφοροὺς τρόπους τοῦ τε εἶναι, τοῦ τε κατηγορεῖσθαι, διότι διαφοροὺς οὐσίας ἔχουσι, καὶ διαφοροὺς πραγματικότητας, ὡς λέγουσι, καὶ οὐ τὸ ἀνάπαλιν.

Ἐφεξῆς λέγων· Καὶ διότι τὰ ἴδια πάθη, ἀπορίαν τινὰ διαλύει τοιαύτην. Σαφές ἐστὶ πᾶσιν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ ὀρισμῷ παντὸς συμβεβηκότος οὐτινοσοῦν δεῖν τὸ ὑποκείμενον τίθεσθαι· εὐλογον οὖν ἐστὶν ἀπορεῖν διὰ τίποτε ἐν μὲν τῷ ὀρισμῷ τοῦ συμβεβηκότος συγκεκριμένως λαμβανομένου τίθεται τὸ ὑποκείμενον ἀντὶ γένους, ὡσπερ ἐὰν λέγωμεν· Σιμὴ ἐστὶ· ῥίς κοίλη· ἐν δὲ τῷ ὀρισμῷ τοῦ κατ' ἀφαίρεσιν λαμβανομένου συμβεβηκότος τὸ ὑποκείμενον ἀντὶ διαφορᾶς τίθεται, ὡς ἐὰν λέγωμεν· Σιμότης ἐστὶ κοίλανσις, ἢ κοιλότης ἐν ῥινί. Ταύτην οὖν λύει τὴν ἀπορίαν καλῶς λέγων· ἐπεὶ τὰ ἴδια πάθη ἐκ τῶν τοῦ ὑποκειμένου ἀρχῶν κτίζονται, ὡς πρότερον εἴρηται, ἐξ ὧν ἀρχῶν αἱ διαφοραὶ λαμβάνονται, διὰ τοῦτο, εἴπερ ὀρισθῆι τὸ συμβεβηκὸς ὡς ἐστὶν ἐξ ἀφαιρέσεως, ὅπερ ἐστὶ κατ' εὐθείαν ἐν κατηγορίᾳ ὡς εἶδος, ἐν τῷ ὀρισμῷ τούτου δεῖ τὰς τοῦ ὑποκειμένου ἀρχὰς τίθεσθαι ἀντὶ διαφορᾶς, ἐξ ὧν ὀφείλουσι αἱ διαφοραὶ λαμβάνεσθαι· καὶ διότι, τιθεμένου τοῦ ὑποκειμένου, τίθενται αἱ τούτου ἀρχαί, διὰ τοῦτο ἐν τῷ ὀρισμῷ τοῦ συμβεβηκότος κατὰ ἀφαίρεσιν εἰλημμένου τὸ ὑποκείμενον διαφορᾶς χώραν πληροῖ. Ἄλλ' ἐπειδὴν ὀρίζωμεθα τὸ συμβεβηκὸς ἐν τῷ συγκεκριμένῳ, τὸ ὑποκείμενον ἀντὶ γένους ἐν τῷ ὀρισμῷ τίθεται εἰκότως· ἐπειδὴ γὰρ τὸ συμβεβηκὸς συγκεκριμένως εἰλημμένον λέγει τι σύνθετον ἐκ τε συμβεβηκότος καὶ ὑποκειμένου, ὧν θάτερον, δηλονότι τὸ ὑποκείμενον, ἔχει ὡς ὕλη, θάτερον δὲ ὡς εἶδος, δηλονότι τὸ συμβεβηκὸς, διὰ τοῦτο, ἐπειδὴν ὀρίζεται, ὀρίζεται τῷ τρόπῳ τῶν συνθέτων οὐσιῶν, αἳ εἰσιν ἐξ ὕλης καὶ εἶδους συνεστηκυῖαι· καὶ διότι τὸ γένος ἐν ταύταις ταῖς οὐσίαις ἐκ τῆς ὕλης λαμβάνεται, διὰ τοῦτο κἀν αὐτοῖς | τοῖς συμβεβηκόσιν ἀντὶ γένους λαμβάνεσθαι δεῖ τὸ ἔχον ὡς ἢ ὕλη, f. 91^v τουτέστι τὸ ὑποκείμενον. Προστίθησι δὲ ὅτι τὸν αὐτὸν δεῖ τρόπον νοεῖν, εἰ ἐν συμβεβηκὸς ἀρχῇ εἴη ἑτέρου συμβεβηκότος, ὡσπερ ἢ ἐνέργεια καὶ

τὸ πάθος καὶ ἡ ποσότης ἀρχαί εἰσι τῆς ἀναφορᾶς ἐν τῷ τοῦ ἐνὸς συμβεβη-
κότητος ὀρισμῷ τίθεσθαι τὸ λοιπόν, ὅπερ ἐστὶν ἀρχὴ αὐτοῦ, ἢ ὡς γένος,
ἢ ὡς διαφορὰν, καθὸ διαφόρως ὀρίζεται, ἐξ ἀφαιρέσεως δηλονότι εἴτε
συγκεκριμένως· καὶ κατὰ τοῦτο διαιρεῖ ὁ Φιλόσοφος τὴν ἀναφορὰν ἐν ἐβδόμῳ
6 τῶν μετὰ τὰ φυσικά.

CXXVIII.

ρκη'. Ὅπως τὸ ἐν τῷ ὀρισμῷ πρῶτον τιθέμενον γένος ἐστὶ,
τὸ δὲ ἐπόμενον, διαφορὰ.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν παντὶ ὀρισμῷ τὸ τιθέμενον πρῶτον, γένος ἐστὶν
10 ἢ ὡς γένος, τὸ δὲ προστιθέμενόν ἐστι ὡσπερ διαφορὰ· τούτου δὲ λόγος
ἐστίν, ὅτι τὸ γένος ἔχει ὡς διαφορόν τι καὶ ἀδιόριστον, ἢ δὲ διαφορὰ
διορίζουσα ἐστὶ, καὶ ἐπειδὴ τὸ πρότερον ὀρίζεται διὰ τοῦ ὑστέρου, καὶ
οὐ τὸ ἀνάπαλιν, διὰ τοῦτο τὸ γένος ἢ τὸ ὡς γένος τὴν πρώτην χώραν
ἔλαχεν ἐν τῷ ὀρισμῷ. Ἐπειτα δὴ ἡ διαφορὰ ἢ τὸ ἀντὶ τῆς διαφορᾶς ἐν
15 δευτέρῃ τάξει, καὶ διὰ τοῦτο εἴπερ ὀρίζοιτο ὁ σιμός, δεῖ τίθεσθαι τὴν
ρίνα ἐν πρώτῳ τόπῳ· εἰ δὲ ὀρίζοιτο ἡ σιμότης, δεῖ τίθεσθαι ἐν δευτέρῳ
τόπῳ ἀντὶ διαφορᾶς, οἷον· Σιμότης ἐστὶ κοιλότης ρίνος.

CXXIX.

20 ρκθ'. Ὅπως ἡ ἀναφορὰ ἐν τρισὶ θεμελιοῦται κατηγορίαις.

Ἐπι, ἰστέον ὅτι, κατὰ τὸν Φιλόσοφον ἐν πέμπτῳ τῶν μετὰ τὰ φυσικά,
ἡ ἀναφορὰ ἐν τρισὶ κατηγορίαις ἰδρύεται, τῇ ποσότητι δηλονότι, τῇ ἐνερ-
γείᾳ καὶ τῷ πάθει· ἐν μὲν τῇ ποσότητι, ὡς τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἥμισυ·
ἐν δὲ τῇ ἐνεργείᾳ καὶ τῷ πάθει τριχῶς· ἢ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ καὶ τῷ πάθει
25 παροῦσιν, ὡς τὸ κινεῖν καὶ κινούμενον· ἢ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ καὶ τῷ πάθει
τοῖς παρελθοῦσιν, ὡς πατήρ καὶ υἱός· ἢ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ καὶ τῷ πάθει
τοῖς μέλλουσι καὶ δυνατοῖς, ὡς δοῦλος (καὶ) δεσπότης. Τὸ μὲν γὰρ ποιοῦν
ἢ κινεῖν ἔχει ἀναφορὰν πρὸς τὸ κινούμενον, καθόσον ἐνεργείᾳ ὄρα εἰς
αὐτό· ὁ δὲ πατήρ ἀναφορὰν ἔχει πρὸς τὸν υἱόν, καθόσον αὐτὸν γεγέννηκεν·
30 ὁ δὲ δεσπότης πρὸς τὸν δοῦλον, καθόσον δύναται συνέχειν αὐτὸν καὶ
κυριεύειν ὡς ἂν βούλοιο.

Ἐφεξῆς λέγων· Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ ἴδιαι ἀρχαί, ἀποσκευάζεται
τινὰ ἀπορίαν. Εἴρηται γὰρ ὡς αἱ διαφοραὶ τῶν συμβεβηκότητων ἐκ τῶν
ἀρχῶν τοῦ ὑποκειμένου λαμβάνονται ἐξ ὧν κτίζονται· οὐκοῦν ἐπειδὴ
35 ὀρίζεται τὸ συμβεβηκός, ἀντὶ διαφορᾶς δεῖ τι λαμβάνεσθαι ἀνήκον πρὸς
τὴν αἰτίαν αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸ συγκριτικὸν καὶ διακριτικὸν ἀποτέλεσμα τῶν
συμβεβηκότητων δηλοῦσιν· ἢ μὲν γὰρ λευκότης ἔχει τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα,
ὅπερ ἐστὶ τὸ διακρίνειν τὴν ὄψιν· ἢ δὲ μελανία, τὸ συγκρίνειν αὐτήν.

Φησὶ τοίνυν λύων ταύτην τὴν ἀπορίαν, | ὅτι τὸ αἴτιον τοῦ ταῦτα λαμβάνε- f. 92
σθαι παρ' ἡμῶν ὡς διαφορὰ ἐστὶ τὸ τὰς ἰδίας ἀρχὰς τῶν συμβεβηκότων,
ἐξ ὧν τὰ συμβεβηκότα τίκτονται, μὴ εἶναι ἡμῖν φανεράς, καὶ διὰ τοῦτο
ἐστὶν ὅτε λαμβάνομεν τὰς διαφορὰς τῶν συμβεβηκότων ἐκ τῶν ἀποτελεσ-
μάτων αὐτῶν, ὥσπερ τὸ συγκριτικὸν καὶ διακριτικὸν διαφοραὶ τοῦ χρώ- 6
ματος λέγονται, ἐκ τῆς ὑπερβολῆς ἢ τῆς ὀλιγότητος γινόμενα· τοῦ φωτός,
ἐξ οὗ τὰ διάφορα εἶδη τοῦ χρώματος γίνονται.

CXXX.

ρλ'. Ὅτι ἀγνοοῦμεν τὰς κυρίως διαφορὰς τῶν συμβεβηκότων. 10

Ἰστέον γὰρ ὡς, εἰ καὶ τὰς κοινὰς ἀρχὰς τῶν χρωμάτων ἀπάντων
γινώσκωμεν, αἱ εἰσὶ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, τὰς ἰδίας μέντοι γε τούτων ἀρχὰς,
ἐξ ὧν ἕκαστον συμβεβηκὸς κτίζεται, περιφανῶς ἀγνοοῦμεν· αὐταὶ δὲ εἰσὶν
αἱ διαφοραὶ μίξετε καὶ ἀναλογίαι τῶν στοιχείων, καὶ διὰ τοῦτο, τῶν ἰδίων
ἀγνοουμένων ἀρχῶν, τὰς διαφορὰς τῶν συμβεβηκότων ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων 16
αὐτῶν λαμβάνομεν, ἅπερ εἰδέναι δυνάμεθα, ἰστέον τε ὅτι ἅπαν χρῶμα
γενικῶς ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ φωτός γίνεται ἐν διαφανεῖ πεπερασμένῳ.
Ὡς ἂν δὲ ἐναργεστέρᾳ αὕτη ἢ πρότασις γένοιτο, δεῖ σημειοῦσθαι, ὡς ἐν
τοῖς τέσσαρσι στοιχείοις τὸ μὲν πῦρ προσαγορεύεται φῶς, διαφανὲς
προσαγορεύεται ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ· τὸ δὲ ταῦτα πάντα ὀρίζον καὶ 20
περατοῦν ἐστὶν ἡ γῆ. Οὐδὲν οὖν ἕτερόν ἐστὶ τὸ λέγειν, ὅτι τὸ χρῶμα
κτίζεται ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ φωτός ἐν διαφανεῖ ὠρισμένῳ ἢ πεπερασμένῳ
εἰ μὴ ὅτι ἐκ τῆς μίξεως τῶν τεσσάρων στοιχείων, διότι ἐκ τῆς παρουσίας
τοῦ φωτός, τουτέστι τοῦ πυρός, ἐν τῷ διαφανεῖ, τουτέστι τῷ ἀέρι καὶ ὕδατι
πεπερατωμένῳ, δηλονότι διὰ τῆς γῆς. 25

CXXXI.

ρλα'. Ὅτι ἐν τῷ ἀπλῷ σώματι ἀδύνατον εἶναι τὸ χρῶμα.

Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἐναργὲς ἐστὶν, ὡς ἐν οὐδενὶ σώματι στοιχειακῶ
καθ' αὐτό, οὔτε ἐν τινὶ σώματι τῶν οὐρανίων δυνατὸν ἐστὶ τὸ χρῶμα κυρίως 30
εὐρίσκεισθαι, διότι οὐδαμοῦ εἰσὶν αἱ δεύτεραι ποιότητες, εἰ μὴ ὅπου εἰσὶν
αἱ πρῶται· αὐταὶ δὲ εἰσὶ τὸ θερμόν, τὸ ψυχρόν, τὸ ὑγρὸν καὶ ξηρόν,
ἅπερ εἰσὶ μόνον ἐν τῷ μίκτῳ, καὶ οὐκ ἐν τινὶ τῶν στοιχείων· ἐν οὐδενὶ
γὰρ τῶν στοιχείων πάντα εὐρίσκονται, ἀλλ' ἐν ἐκάστῳ δύο μόνον, οἷον
ἐν μὲν τῷ πυρὶ θερμότης καὶ ξηρότης· ἐν δὲ ἀέρι θερμότης καὶ ὑγρότης, 35
ψυχρότης δὲ καὶ ὑγρότης ἐν ὕδατι, καὶ ξηρότης μετὰ ψυχρότητος ἐν τῇ
γῆ· ἐν δὲ τῷ οὐρανίῳ σώματι οὐδεμία ποιότης εὐρίσκεται κατὰ τὴν Ἀριστο-
τέλους δόξαν.

Ἰστέον δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ τοῦτο ὡς, εἰ καὶ πᾶν χρῶμα
κοινῶς γίνεται ἐκ τῆς τοῦ φωτός παρουσίας ἐν διαφανεῖ ὠρισμένῳ, ὅμως 40

τὰ διάφορα χρώματα διαφόρως γίνονται. Ἐνθα μὲν γάρ ἐστι πλεόν ἐκ τοῦ
 f. 92^v φωτὸς καὶ ἔλαττον ἐκ τοῦ διαφανοῦς, τότε τὸ λευκὸν γίνεται· ὅταν δὲ
 ὀλίγον ἐκ τοῦ φωτὸς ἦ, τὸ δὲ πλεόν ἐκ τοῦ διαφανοῦς τοῦ πεπερατωμένου,
 τὸ μέλαν γίνεται, ἅπερ εἰσὶ χρώματα ἄκρα. Ὅταν δὲ μέσως πως ἔχωσι,
 5 γίνονται τὰ μέσα χρώματα διάφορα κατὰ τὴν διάφορον ἀναλογίαν τοῦ τε
 φωτὸς καὶ τοῦ πεπερατωμένου διαφανοῦς.

Οὕτως οὖν φανερόν ἐστιν. Ἐπίλογον ποιεῖται τῶν εἰρημένων
 ἀπάντων ἐν ταύτῃ τῇ ξυμπᾶσῃ πραγματείᾳ, καὶ φησὶν ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων
 ἤδη σαφές ἐστὶν πῶς ἐστὶν ἡ οὐσία ἐν ταῖς οὐσίαις καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν·
 10 ὅτι ἐν μὲν ταῖς οὐσίαις ἀπλῶς, ἐν δὲ τοῖς συμβεβηκόσι πῆ· καὶ πῶς ἐν
 ταῖς οὐσίαις ταῖς συνθέτοις καὶ ταῖς ἀπλαῖς, ὅτι ἐν ταῖς ἀπλαῖς ἀλη-
 θέστερον τρόπον ἢ ἐν ταῖς συγκειμέναις· καὶ πῶς ἐν τούτοις πᾶσιν εὐρίσ-
 κονται αἱ λογικαὶ ἐπίνοιαι, αἱ εἰσὶν εἶδος, γένος καὶ διαφορά, ἐξηρημένης
 τοῦ λόγου τῆς πάντων τούτων ἀρχῆς, ἣ ἐστὶν ὁ Θεός, ἐν τῷ τέλει τῆς
 15 ἀπλότητος ἰδρυμένος, διότι οὐδεμία σύνθεσις εὐρεθῆναι δύναται ἐν αὐτῷ,
 ὅπερ οὐδέλλως ὁ τοῦ γένους λόγος ἀρμόττει, ἢ τοῦ εἶδους, ἢ τῆς διαφορᾶς,
 καὶ ἐπομένως οὐδὲ ὄρισμός, διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἀπλότητα.

CXXXII.

20 ρλβ'. Διατὶ οὐ δύναμεθα τὸν Θεὸν ὀρίζεσθαι.

Ἐν τούτοις σημειώσασθαι δεῖ, ὅτι τριπλοῦν ἀποδιδόναι λόγον ὡς ἐξ
 ὑπογύου δύναμεθα τοῦ μὴ τὸν Θεὸν ὀρίζεσθαι δύνασθαι· ἓνα μὲν, ὅτι μόνου
 τοῦ εἶδους ἐστὶν ὁ ὄρισμός, ὡς φησὶν ὁ Βοήτιος· τῷ δὲ Θεῷ ἀδύνατόν
 ἐστὶ τὴν τοῦ εἶδους ἐπίνοιαν ἀποδίδοσθαι· οὐ γάρ ἐστὶν ἐν τινὶ κατηγορίᾳ,
 25 ὡς εἴρηται· δεύτερον, ὅτι πᾶς ὄρισμός ἀληθῆς ἐκ γένους συνίσταται καὶ
 διαφορᾶς· ἀλλ' ὁ Θεὸς οὐκ ἔχει εἶδη καὶ διαφορᾶς οὐδὲ γένος· οὕτω γὰρ
 ἦν ἂν δύναμις ἀτελῆς ἐν αὐτῷ, καὶ πολλὰ ἂν ἐντεῦθεν ἄτοπα εἶπετο·
 τρίτον, ὅτι ὄρισμός ἐστὶ λόγος ἔχων μέρη, ὡς φησὶν ὁ Φιλόσοφος ἐν ἐβδόμῳ
 τῶν μετὰ τὰ φυσικά· ὁ δὲ Θεὸς ἀπλῶς ἐστὶν ἀδιαίρετος. Καὶ τούτων
 30 τῶν λόγων καὶ ἄλλων ὁ διδάσκαλος ἐν τῷ γράμματι ἀπτεται τοῖς νουνε-
 χόντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ δυναμένοις· εὐλογον δὲ ἐστὶν ἐνταῦθα καὶ ζητη-
 μάτων λύσιν τινῶν ἐπιθεῖναι τοῦ βιβλίου τῷ τέλει καθάπερ τι ἦδυσμα
 ἐκ τῶν ἐναγχος εἰρημένων ἀναφύεσθαι δυναμένων.

CXXXIII.

35 ρλγ'. Εἰ ἐν τῷ ὀρισμῷ τοῦ συγκεκριμένου συμβεβηκότος
 δεῖ τίθεσθαι τὸ ὑποκείμενον ἀντὶ γένους.

Οἶον πρῶτον, εἰ ἀληθές ἐστὶ τὸ δεῖν ἐν τῷ ὀρισμῷ τοῦ συμβεβηκότος
 συγκεκριμένως λαμβανομένῳ τίθεσθαι τὸ ὑποκείμενον ἀντὶ γένους· ἤδη

7 Οὕτως οὖν φανερόν ἐστιν: c. VII, 3, p. 176, 35

γὰρ ὁ ἄνθρωπος προδήλως ἴδιον ὑποκείμενόν ἐστι τῆς γελαστικότητος, καὶ
 ὅμως ἀτοπὸν ἐστὶν ὀρίζομένους ἡμᾶς τὸ γελαστικόν, λέγειν οὕτως· Γελασ-
 τικόν ἐστὶν ἄνθρωπος πεφυκῶς γελαῖν. Πρὸς δὴ τοῦτο ῥητέον,
 ὅτι τὰ ἴδια συμβεβηκότα τινὸς ὑποκειμένου διττὰ εἰσὶν· τὰ μὲν γὰρ ἀπλῶς
 λαμβάνονται καὶ χωρὶς τινος διαζεύξεως ἐνυπάρχουσι τοῖς ὑποκειμένοις f. 98
 αὐτῶν, ὡς τὸ γελαστικόν τῷ ἀνθρώπῳ· τὰ δὲ λαμβάνονται μετὰ διαζεύξεως,
 καὶ διαζευκτικῶς ἔνεισι τῷ ὑποκειμένῳ, ὡς τῷ ἀριθμῷ τὸ ἄρτιον ἢ τὸ πε-
 ριττόν, καὶ τῇ ῥίνι τὸ σιμὸν ἢ τὸ γρυπὸν. Εἰ μὲν οὖν διαλεγοίμεθα περὶ
 τῶν πρώτων παθῶν καὶ τῶν ἰδίων συμβεβηκότων, οὕτω δεῖ λέγειν, ὡς
 οὐκ ἐστὶν ἀληθὲς καθόλου τὸ εἰρημένον, ἀλλ' ἐκ μέρους. Ὅποταν μὲν 10
 γὰρ τὸ τοιοῦτον ἴδιον συμβεβηκὸς ὀρίζηται κατὰ ἀφαίρεσιν, ἀληθὲς ἐστὶ
 τὸ τίθεσθαι τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ ὡς διαφορὰν ἐν τῷ ὀρισμῷ· ὅθεν ἀληθὴς
 ἐστὶν ὀρισμὸς ὁ τοιοῦτος· Γελαστικότης ἐστὶν ἐπιτηδειότης τοῦ
 ἀνθρώπου πρὸς τὸ γελαῖν. Ἄλλ' ὅταν ὀρίζηται ἐν τῷ συγκεκριμένῳ,
 ἀναρμόστως ἂν ὀρισθῆι, εἰ τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ ἐντεθείη τῷ ὀρισμῷ ἀντὶ 16
 γένους, ὡς εἰ τις λέγοι· Γελαστικόν ἐστὶν ἄνθρωπος πεφυκῶς
 γελαῖν· τούτου δὲ λόγος ἐστίν, ὅτι αἰεὶ δεῖ τὸ τιθέμενον ἐν τῇ πρώτῃ
 χώρᾳ τοῦ ὀρισμοῦ συνέλκεσθαι τε καὶ διορίζεσθαι διὰ τοῦ προστεθειμένου,
 ἔπερ ἀντὶ διαφορᾶς τίθεται· αἰεὶ γὰρ ἢ διαφορὰ συνέλκει τὸ γένος οἷον
 εἰπεῖν καὶ διορίζει, τό γε ἐφ' ἑαυτῷ ἀδιορίστως ἔχον πρὸς εἰδικόν τι· αἰεὶ 20
 γὰρ τὸ γένος ἐπὶ πλεόν ἐστὶ τῆς διαφορᾶς. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος οὐ δύναται
 τρόπῳ τινὶ συνέλκεσθαι διὰ τοῦ πρὸς τὸ γελαῖν πεφυκέναι· ἴσα γὰρ εἰσὶν
 ἄμφω ταῦτα καὶ ἀντιστρέφοντα· τὸ δὲ συνέλκεσθαι μέλλον καὶ ἀφορί-
 ζεσθαι ἐπὶ πλεόν εἶναι τοῦ συνέλκοντός τε καὶ ἀφορίζοντος. Εἰ δὲ τὸ
 τοιοῦτον ἴδιον συμβεβηκὸς ὀρίζεσθαι μέλλοι συγκεκριμένως, δεῖ τίθεσθαι 26
 ἀντὶ γένους οὐ τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ γένος τοῦ ὑποκειμένου,
 ὡς εἰ λέγοι τις· Γελαστικόν ἐστὶ ζῷον πεφυκὸς γελαῖν· ἐνταῦθα
 γὰρ τὸ ζῷον ἀντὶ γένους τιθέμενον ἀληθῶς συνέλκεται τῇ τοῦ πεφυκέναι
 γελαῖν προσθήκῃ· ἐστὶ γὰρ ἐκεῖνο μὲν ἐπὶ πλεόν, τοῦτο δ' ἐπ' ἔλαττον·
 πᾶν γὰρ πεφυκὸς γελαῖν ζῷον ἐστίν, ἀλλ' οὐ τὸ ἀνάπαλιν. Εἰ δὲ διαλεγοί- 30
 μεθα περὶ τῶν ἰδίων συμβεβηκότων λαμβανομένων μετὰ διαζεύξεως, ἐν
 τοῖς τοιούτοις ἢ τοῦ διδασκάλου λέξις ἐπαληθεύει καλῶς, ὡς καὶ πρότερον
 ἀνεπτύχθη, καὶ περὶ τῶν τοιούτων συμβεβηκότων τὸν λόγον ἐκεῖνον ἐνόει
 δῆπου, ὡς ὁῦλον τοῖς αὐτοῦ παραδείγμασι, ὁηλονότι τῷ σιμῷ καὶ τῇ
 σιμότητι· τουτὶ γὰρ τὸ ἴδιον ἐνεστὶν ὑπὸ τινι διαζεύξει· ἢ γὰρ ῥίς ἢ σιμή 36
 ἐστὶν, ἢ γριπή· καὶ ἢ ῥίς καλῶς συνέλκεται διὰ τοῦ καίλου πρὸς τὴν
 σιμότητα. ὥστε μὴ συνέλκεσθαι ἔτι πρὸς τὴν γριπότητα.